

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2007/89
Karar Sayısı : 2010/3
Karar Günü : 14.1.2010
R.G. Tarih-Sayı :19.03.2010-27526

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Ankara 2. İdare Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 11.2.1964 günlü, 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'na 2383 sayılı Yasa ile eklenen Ek Geçici Madde 2'nin ikinci fıkrasında yer alan '**3 yıl içinde**' ibaresinin Anayasa'nın 10., 11. ve 66. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Türk anne ve yabancı babadan evlilik birliği içinde 1969 yılında doğan davacının Türk vatandaşı olduğunun tespiti için yaptığı başvurunun reddi işlemine karşı açtığı davada, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu savını ciddi bulan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

II- İTİRAZ KONUSU YASA KURALI

403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun itiraz konusu ibareyi de içeren Ek Geçici 2. maddesi şöyledir:

'Ek Geçici Madde 2 - (Ek madde: 13/02/1981 - 2383/12 md.)

22/05/1964 tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar Türk anadan doğan ve doğumla Türk vatandaşlığını kazanmayan küçükler ana, baba ya da yasal temsilcilerinin başvurmaları halinde analarına bağlı olarak doğumlarından başlayarak Türk vatandaşı olurlar.

Ana, baba veya yasal temsilcilerinin başvurmamaları halinde çocuğun Türk Medeni Kanununa göre reşit olmasından itibaren **3 yıl içinde** seçme yolu ile Türk vatandaşlığını kazanma hakkı saklıdır.'

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince Haşim KILIÇ, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Mustafa YILDIRIM, Cafer ŞAT, A. Necmi ÖZLER, Ali GÜZEL, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK, Osman Alifeyyaz PAKSÜT ve Zehra Ayla PERKTAŞ'ın katılımlarıyla yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine 13.9.2007 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

IV- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralı ve bunun gerekçesi ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

İtiraz konusu kuralla, 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun yürürlük tarihi olan 22.5.1964'ten 2383 sayılı Yasa'nın yürürlük tarihi olan 17.2.1981'e kadarki dönemde Türk anadan doğmasına rağmen Türk vatandaşlığını kazanamayan küçüklerin; ana, baba ya da yasal temsilcileri başvurmadıkları takdirde, ergin olmalarından başlamak üzere üç yıllık süre içinde müracaat etmeleri durumunda, seçme yoluyla Türk vatandaşlığını kazanabilecekleri düzenlenmiştir.

Kuralın yer aldığı 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu, 29.5.2009 günlü, 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun 47. maddesinin birinci fıkrası ile yürürlükten kaldırılmış olup söz konusu Yasa 12.6.2009 günlü ve 27256 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 5901 sayılı Yasa'nın 'Doğumla kazanılan vatandaşlık' kenar başlıklı 6. maddesinde, doğumla kazanılan Türk vatandaşlığının, soy bağı veya doğum yeri esasına göre kendiliğinden kazanılacağı ve doğum anından itibaren hüküm ifade edeceği, 'Soybağı' kenar başlıklı 7. maddesinin (1) numaralı fıkrasında ise Türkiye içinde veya dışında Türk vatandaşı ana veya babadan evlilik birliği içinde doğan çocuğun Türk vatandaşı olduğu kuralı yer almaktadır.

Bu kurallar gereğince evlilik birliği içinde Türk anadan doğanlar, bu konuda herhangi başvuruya gerek bulunmaksızın doğumla Türk vatandaşlığını kazanmaktadırlar. Ayrıca kuralın uygulanmasına ilişkin zaman sınırlaması da bulunmadığından Yasa yürürlüğe girmeden önce doğmuş olan Türk ananın çocukları da doğdukları andan itibaren Türk vatandaşlığını kazanmış kabul edileceklerdir. Buna göre itiraz konusu kuralın davada uygulanma niteliği bulunmadığından, konusu kalmayan istem hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekir.

V- SONUÇ

11.2.1964 günlü, 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu, 29.5.2009 günlü, 5901 sayılı Yasa'nın 47. maddesinin (1) numaralı fıkrası ile yürürlükten kaldırıldığından, 403 sayılı Yasa'ya 13.2.1981 günlü, 2383 sayılı Yasa'nın 12. maddesiyle eklenen Ek Geçici Madde 2' nin ikinci fıkrasında yer alan " 3 yıl içinde " ibaresine ilişkin KONUSU KALMAYAN İSTEM HAKKINDA KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK ile Serruh KALELİ'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, 14.1.2010 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Haşim KILIÇ Üye	Osman Alifeyyaz PAKSÜT Üye	Sacit ADALI Üye
Fulya KANTARCIOĞLU Üye	Ahmet AKYALÇIN Üye	Mehmet ERTEN Üye
A. Necmi ÖZLER Üye	Serdar ÖZGÜLDÜR Üye	Şevket APALAK Üye
Serruh KALELİ		Zehra Ayla PERKTAŞ

KARŞIOY GEREKÇESİ

29.5.2009 tarih ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu, 48. maddesi uyarınca yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir. (Kanun Resmi Gazete'de 12.6.2009 tarihinde yayımlanmıştır.) Bu Kanun'da, Mülga 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun ihtilafa konu Ek Geçici 2. maddesine konu düzenlemenin, ilgililer lehine geçmişe yürürlü bir biçimde çözümlendiğine ilişkin hiçbir kural öngörülmemiştir. Yasaların -geçmişe yürürlü geçici hükümler öngörülmediği sürece- yayımlandıktan sonraki durum ve hallere uygulanacağı hukukun genel ilkelerindedir. 5901 sayılı Kanun'da bu yönde herhangi bir Geçici Madde almadığı gibi, bilakis 21. maddesi ile Mülga 403 sayılı Kanun'un Ek Geçici 2. maddesine benzer bir düzenlemeye yer verilmiştir. Öte yandan, somut norm denetiminde itiraz başvurusunun yapılmasından sonra vaki olacak yasa değişikliklerinin (yargılama usul kanunları hariç) yapılmış olan başvuruyu etkilemeyeceği, Anayasa Mahkemesi'nin yerleşik uygulaması bulunmaktadır.

Davanın somutunda, itiraz mahkemesinin önündeki kural yönünden geçmişe yürürlü bir yasa değişikliği yapılmadığı gibi, böyle bir değişiklik yapılması halinde dahi yargılama harçları vb. usul konularının tam anlamıyla çözüme kavuşturulması söz konusu olamayacağından; davanın esasının hükme bağlanması gerektiği kanısına vardığımızdan, istem hakkında bir karar verilmesine yer olmadığı yolundaki çoğunluk kararına katılmıyoruz.

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Şevket APALAK

Üye

Serruh KALELİ